

การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม : การประยุกต์ใช้วิธีวิเคราะห์ห่อถัก
The Synthesis of Research on Students' Quality
in Social Religion and Culture Strand : An Applying of Meta-Analysis

อาจารย์ แสงศรี¹ และณรงค์ฤทธิ์ อินทนาม²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สังเคราะห์คุณลักษณะของงานวิจัย 2) วิเคราะห์ตัวพหุภพการที่ดดี และ 3) สังเคราะห์ข้อเสนอแนะ ประชากรเป็นรายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์เชิงทดลองที่วิจัยเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เครื่องมือที่ใช้ 1) แบบประเมินคุณภาพงานวิจัย 2) แบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัยระดับเล่ม 3) แบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัยระดับสมมติฐาน 4) แบบบันทึกข้อเสนอแนะ วิเคราะห์ข้อมูล 1) วิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพล โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ตัวแปรกำกับโดยค่าขนาดอิทธิพล (d) 2) วิเคราะห์ตัวพหุภพการที่ดดีโดยวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า

1. งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ มีทั้งหมด 96 เล่ม มีค่าขนาดอิทธิพล 636 ค่า มากที่สุดเป็นด้านความรู้ และมีลักษณะต่อไปนี้มากที่สุดแบบแผนการทดลองเป็นแบบ True Control Group Pretest – Posttest Design กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เครื่องมือวัดตัวแปรตามเป็นแบบสังเกต เปรียบเทียบแบบกลุ่มทดลอง กับกลุ่มควบคุม ควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนโดยการสุ่ม และระดับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในรูปคะแนนมาตรฐานที่พบว่า กลุ่มตัวแปรเทคนิคการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนมีการพัฒนาระดับมากที่สุด

2. ตัวพหุภพการที่ดดี 1) นวัตกรรมการเรียนการสอน 2) รูปแบบการสอน/วิธีการสอน 3) การจัดการเรียนรู้ 4) เทคนิคการเรียนการสอน ทำนายค่าขนาดอิทธิพลได้ ร้อยละ 21.897 มีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.468

3. ข้อเสนอแนะ พบว่า เขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องควรมีกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเน้นการมีส่วนร่วมเชื่อมโยงนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2561)

คำสำคัญ การสังเคราะห์งานวิจัย, การวิเคราะห์ห่อถัก, คุณภาพผู้เรียน, กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

¹ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
34 ซอยขยายกร 12 ต.ในเมือง อ.เมือง จ.อุบลราชธานี 34000 E-mail : Pacharee.ub@gmail.com

² อาจารย์ ดร., คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี : อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

Abstract

The purposes of this research were 1) to synthesize the research characteristics, 2) analyze good predictors, and 3) synthesize suggestions for the development of the students' quality in reading the Thai language strand from 84 experimental research reports. The instruments were the research quality evaluation form, the research characteristic form, the hypothesis form, and the form for content analysis. The data analysis included a one-way variance analysis, the effect size analysis, and an analysis of multiple regression variances.

The research findings were as follows:

1. There were 84 researches synthesized with the effect sizes of 131 values. The most effect sizes were knowledge on reading, followed by kinds of measurement instrument to evaluate variances, kinds of comparison of the Pretest and the Posttest, and control of disrupted variances randomly selected, level of learners' development based on effect size in the form of t-score. It was found that learning by using programed text could enable the learners to develop at the highest level.
2. Good predictors were instructional media, learning by programed text, teaching method, and problem-based learning could predict the effect size 17.80%
3. The suggestions on students' development in reading, the organization and the related personnel should promote dissemination of the principles and ideas on good practices, with emphasis on participation, self-learning and enabling individual learners to evaluate their own learning progress.

Keywords Synthesis of Research, Meta-Analysis, Students' Quality, Social Religion and Culture Strand

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มีเจตนารมณ์ที่เน้นว่าการศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างความงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ และการสร้างองค์ความรู้ อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยสถานศึกษาหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเอกชนมีอำนาจหน้าที่ มีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2553 : 2-3) สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ 2551 : 2) และยังสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พุทธศักราช 2555 – 2559 ที่กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาค้น สู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืนเพื่อเป็นภูมิคุ้มกันสำคัญในการ

ดำรงชีวิตและปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคศตวรรษที่ 21 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ 2555 : 39 - 43)

การสะสมความรู้ (Knowledge Accumulation) จะสัมฤทธิ์ผลได้ด้วยดี ก็ต่อเมื่อมีการสังเคราะห์ความรู้ จากงานวิจัยในอดีต เพื่อทำการวิจัยต่อยอดในอนาคต โดยการสังเคราะห์งานวิจัย (Research Synthesis or Research Integration) การสังเคราะห์งานวิจัยจึงเป็นกิจกรรมสำคัญระหว่างการวิจัยในอดีตกับการวิจัยในอนาคต เป็นกิจกรรม ที่ขาดไม่ได้สำหรับศาสตร์ทุกสาขาวิชา นักวิจัยทุกคนไม่ว่าจะเป็นศาสตร์สาขาวิชาใด มีหน้าที่ต้องนำงานวิจัยในอดีต มาสังเคราะห์เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางวิจัยต่อเนื่อง และต้องสังเคราะห์เชื่อมโยงความรู้ในอดีตกับความรู้ที่ได้ใหม่จาก งานวิจัยของตนที่ทำการวิจัยต่อยอดจากงานวิจัยในอดีต ผู้บริหารหรือผู้กำหนดนโยบายซึ่งเป็นผู้ใช้งานวิจัย มีหน้าที่ต้องติดตาม ศึกษางานวิจัยใหม่ ๆ กำหนดนโยบายและทิศทางการวิจัย สนับสนุนส่งเสริมการวิจัย และสังเคราะห์งานวิจัยเพื่อประมวล ความรู้ อันเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายและการปฏิบัติงานในองค์กรของตน (นงลักษณ์ วิรัชชัย และคนอื่น ๆ 2553 : 22) การสังเคราะห์งานวิจัยมีความสำคัญสรุปได้ 3 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นแรก คือ ความสำคัญในฐานะเป็น กิจกรรมสำคัญที่นักวิจัยทุกคนต้องทำ อันจะเอื้ออำนวยให้ศาสตร์ทุกสาขาวิชาเกิดการสังสมความรู้ และการสังเคราะห์ เชื่อมโยงงานวิจัยที่ทำใหม่กับงานวิจัยในอดีต ทำให้ตอบได้ว่างานวิจัยที่ทำใหม่มีส่วนสร้างเสริมความรู้เดิมตรงจุดไหน และอย่างไร อันมีผลทำให้เกิดการสังสมเพิ่มพูนความรู้ใหม่ ประเด็นที่สอง ความสำคัญในฐานะเครื่องมือแสวงหาความรู้ใหม่ การอ่านรายงานวิจัยโดยทั่วไปผู้อ่านจะได้ความรู้ตามที่ปรากฏในรายงาน ไม่ว่าจะอ่านงานวิจัยมากเท่าไร แต่การอ่าน และสังเคราะห์งานวิจัยหลายเรื่องนั้น นอกจากจะได้ความรู้ตามที่ปรากฏจากงานวิจัยแต่ละเล่มแล้ว ยังได้ความรู้ที่ เกิดจากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความเหมือนและความต่างของผลวิจัย พร้อมทั้งผลการสังเคราะห์ซึ่งอธิบายสาเหตุ ของความเหมือนและความต่างนั้นด้วย เปรียบได้กับความรู้จากการวิจัยที่ศึกษากลุ่มประชากรขนาดใหญ่เท่ากับประชากร จากงานวิจัยทุกเล่มหลอมรวมกัน นับเป็นความรู้ใหม่อันเกิดจากการสังเคราะห์งานวิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อ ศาสตร์ทุกสาขาวิชา ประเด็นที่สาม คือ ความสำคัญในฐานะเครื่องมือสรุปรวมงานวิจัย เนื่องจากในยุคเทคโนโลยีก้าวหน้า ช่วยเอื้อให้นักวิจัยทำวิจัยกันมากขึ้น และทำเสร็จรวดเร็วมากขึ้น ส่งผลให้มีรายงานวิจัยมากขึ้นทุกปี การอ่านรายงานวิจัย ด้นฉบับทำได้ยากเพราะปริมาณงานวิจัยมีมาก เกิดความจำเป็นต้องสังเคราะห์งานวิจัย เมื่อมีรายงานการสังเคราะห์ งานวิจัย ผู้อ่านสามารถอ่านรายงานนี้เพียงเล่มเดียวแต่ได้ความรู้ทั้งหมดจากงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์นั้นร้อยเรื่องได้ โดยใช้เวลาน้อยกว่าอ่านรายงานวิจัยต้นฉบับทีละฉบับ ส่งผลให้วงการวิจัยตื่นตัว มีความพยายามในการพัฒนาวิธีการ สังเคราะห์งานวิจัยให้สนองความต้องการของผู้ใช้ได้ดียิ่งขึ้น

จากการศึกษางานวิจัยด้านการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาไทย : การวิเคราะห์ห่อภิมาณ (Meta-analysis) พบข้อเสนอแนะว่า ควรดำเนินการวิจัยในแนวการสังเคราะห์งานวิจัยด้านคุณภาพผู้เรียนในแต่ละ กลุ่มสาระการเรียนรู้ให้มากขึ้น เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้มีความเป็นไปได้จริงหรือมีนัยสำคัญทางปฏิบัติมากขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา [สกศ.] 2552 : 351) และจากการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ยังไม่พบการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 เป็นต้นมาไว้

เมื่อพิจารณาถึงงานวิจัยด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งมีอยู่อย่างกระจัดกระจายและนับวันจะเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี และเป็นที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่งว่าในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ การประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นต้นมา มีงานวิจัยของนักศึกษาในระดับมหาบัณฑิตได้ดำเนินการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน มีจำนวนและทิศทางเป็นอย่างไร มีองค์ความรู้หรือสารสนเทศสำคัญสำหรับการพัฒนา

คุณภาพของผู้เรียนอย่างไรบ้าง ด้วยเหตุผลดังกล่าว การวิจัยในครั้งนี้จึงมุ่งนำเสนอ องค์ความรู้หรือสารสนเทศสำคัญ สำหรับการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม อย่างมีระบบ โดยการสังเคราะห์งานวิจัย ของนักศึกษาในระดับมหาบัณฑิตที่ดำเนินการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549–2556 เพื่อสังเคราะห์ให้ได้ข้อสรุปที่สำคัญรวม 2 ประการ คือ ประการแรก ข้อสรุปความรู้ที่เป็นข้อค้นพบ ในภาพรวมจากงานวิจัยทุกเรื่อง ประการที่สอง ข้อสรุปความรู้ที่มีความกว้างขวางกลุ่มลึกลงกว่าข้อค้นพบจากผลงานวิจัย ทุกเรื่องรวมกัน ข้อสรุปความรู้ในด้านนี้ได้มาจากการสังเคราะห์เปรียบเทียบงานวิจัยที่ศึกษาปัญหาวิจัยเดียวกันว่า ผลการวิจัยแตกต่างกันเนื่องจากคุณลักษณะใดของงานวิจัย ซึ่งจะนำไปสู่ข้อค้นพบจากการวิจัยภายใต้เงื่อนไขและบริบท การวิจัยที่แตกต่างกัน อันเป็นสารสนเทศที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการการสังเคราะห์เพิ่มเติมความรู้ใหม่ และสนองความต้องการ ของผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัยมากขึ้น และนำผลการสังเคราะห์ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสังเคราะห์คุณลักษณะของงานวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549–2556
2. เพื่อวิเคราะห์ตัวพหุปัจจัยที่ดีเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จากงานวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549–2556 แยกตามรูปแบบการสอน/วิธีการสอน และนวัตกรรมการเรียนรู้
3. เพื่อสังเคราะห์ข้อเสนอแนะการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ เป็นรายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์เชิงทดลอง ในระดับมหาบัณฑิต ที่ศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อนำมาสังเคราะห์ โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกงานวิทยานิพนธ์ ดังนี้ 1) เป็นรายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์/ปริญญานิพนธ์ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549–2556 2) เป็นรายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์เชิงทดลองที่ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) เป็นรายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์เชิงทดลองที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยแสดงค่าทางสถิติที่สามารถนำมาใช้สำหรับการคำนวณค่าขนาดอิทธิพลของผลการวิจัยได้
2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 3 กลุ่มตัวแปร ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระ 2 กลุ่มตัวแปร คือ กลุ่มตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยและกลุ่มตัวแปรรูปแบบการสอน/วิธีการสอน และตัวแปรตาม 1 กลุ่มตัวแปร คือ ค่าขนาดอิทธิพลด้านคุณภาพผู้เรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
3. การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ห่อภิมาณ เพื่อสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณตามแนวคิดของ Glass and others และเนื่องจากงานวิจัยเชิงปริมาณที่นำมาสังเคราะห์ในครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงทดลอง จึงสามารถใช้สูตรของ Glass and others (1981 : unpagged, อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย 2542 : 18) ในการประมาณค่าขนาดอิทธิพล เพราะสูตรดังกล่าวสามารถใช้ได้กับงานวิจัยที่มีรูปแบบการทดลองแตกต่างกันทุกแบบแผนการวิจัย และปรับแก้ความคลาดเคลื่อนในการวัดตามสูตรของ Hunter and others (1981 : unpagged, อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย 2542 : 4)

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 การสำรวจงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ ประกอบด้วย 1) ขั้นการรวบรวมและจัดทำทำเนียบงานวิจัย เพื่อให้ได้งานวิจัยเชิงปริมาณที่จะนำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ได้งานวิจัยจำนวน 96 เล่ม 2) ขั้นการสร้าง ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ และการรวบรวมข้อมูล โดยใช้เครื่องมือวิจัยจากงลักษณะ วิรัชชัยและคนอื่น ๆ (2553 : 280-299) จำนวน 4 ชุด คือ (1) แบบประเมินคุณภาพงานวิจัย (2) แบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัยระดับเล่ม (3) แบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัยระดับสมมติฐาน และ (4) แบบบันทึกข้อเสนอแนะจากงานวิจัย 3) ขั้นการประเมินคุณภาพงานวิจัย โดยทำการสำรวจงานวิจัยและรวบรวมเพื่อนำมาตัดเลือกให้ได้เฉพาะงานวิจัยที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด ได้งานวิจัยเชิงปริมาณ จำนวน 96 เล่ม 4) ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

ระยะที่ 2 การวิเคราะห์ตัวแปรที่ประกอบด้วย 1) ขั้นการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (1.1) การวิเคราะห์ประมาณค่าขนาดอิทธิพล เพื่อศึกษาขนาดอิทธิพลของงานวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียน (1.2) การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพล จำแนกตามตัวแปรกำกับคุณลักษณะงานวิจัย (1.3) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณระหว่างตัวแปรกำกับที่ใช้อธิบายค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลที่ปรับแก้ 2) ขั้นการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (2.1) ศึกษาปัจจัยด้านคุณลักษณะงานวิจัยที่ส่งผลต่อค่าขนาดอิทธิพล และ (2.2) ศึกษาปัจจัยด้านรูปแบบการสอน/วิธีการสอนและนวัตกรรมการเรียนรู้ ที่ส่งผลต่อค่าขนาดอิทธิพล

ระยะที่ 3 การสังเคราะห์ข้อเสนอแนะ ประกอบด้วย 1) การสังเคราะห์ข้อเสนอแนะระดับนโยบายการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมและ 2) การสังเคราะห์ข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างงานวิจัย โดยวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพล จำแนกตามตัวแปรกำกับคุณลักษณะงานวิจัย โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณตัวแปรกำกับที่ใช้อธิบายค่าขนาดอิทธิพล โดยการคำนวณค่าขนาดอิทธิพล (d)
2. การวิเคราะห์ตัวแปรที่เกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณตัวแปรค่าขนาดอิทธิพล ด้วยตัวแปรรูปแบบการสอน/วิธีการสอน และนวัตกรรมการเรียนรู้
3. การสังเคราะห์ข้อเสนอแนะโดยทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

ผลการสังเคราะห์คุณลักษณะงานวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียน พบว่า งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์มีทั้งหมด 96 เล่ม มีค่าขนาดอิทธิพล 636 ค่า เมื่อพิจารณาค่าขนาดอิทธิพลที่มากที่สุด เป็นค่าขนาดอิทธิพลด้านความรู้ และมีลักษณะต่อไปนี้มากที่สุด ได้แก่ แบบแผนการทดลองเป็นแบบ True Control Group Pretest – Posttest Design กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เครื่องมือที่ใช้วัดตัวแปรตามเป็นแบบสังเกต ประเภทการเปรียบเทียบเป็นแบบเปรียบเทียบกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม t-test Independent และควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนโดยการสุ่ม เมื่อพิจารณาระดับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจากค่าขนาดอิทธิพลในรูปคะแนนมาตรฐานที่ พบว่า กลุ่มตัวแปรเทคนิคการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนมีการพัฒนาระดับมากที่สุด นอกจากนี้ยังไม่พบแบบแผนการวิจัยของงานวิจัยที่เป็น

แบบประเมิน วิจัยและพัฒนาในการสังเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้

ผลการวิเคราะห์ตัวพหุพจน์ที่เกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม พบว่า กลุ่มตัวแปรรูปแบบการสอน/วิธีสอนและนวัตกรรมการเรียนรู้ ทั้ง 4 กลุ่ม ได้แก่ (1) “นวัตกรรมการเรียนการสอน” (2) “รูปแบบการสอน/วิธีสอน” (3) “การจัดการเรียนรู้” และ (4) “เทคนิคการเรียนการสอน” สามารถทำนายค่าขนาดอิทธิพลได้ร้อยละ 21.897 มีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.468 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาระดับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจากค่าขนาดอิทธิพลในรูปคะแนนมาตรฐานที่ จำแนกตามกลุ่มตัวแปรรูปแบบการสอน/วิธีการสอนและนวัตกรรมการเรียนรู้ พบว่า รูปแบบการสอน/วิธีการสอนและนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนมีระดับการพัฒนาอยู่ในระดับมากที่สุดคือ กลุ่มตัวแปร “เทคนิคการเรียนการสอน” รองลงมาคือ กลุ่มตัวแปร “การจัดการเรียนรู้” กลุ่มตัวแปร “รูปแบบการสอน/วิธีสอน” และกลุ่มตัวแปร “นวัตกรรมการเรียนการสอน” ตามลำดับ

ผลการสังเคราะห์ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

1. ผลการสังเคราะห์ข้อเสนอแนะระดับนโยบายการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

เขตพื้นที่การศึกษา ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการเผยแพร่รูปแบบการสอน/วิธีการสอนและนวัตกรรมการเรียนรู้แก่หน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา มากที่สุด รองลงมา คือ สร้างเครือข่ายการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย จัดอบรม ให้ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการสอน/วิธีการสอนและนวัตกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย และวางแผนนโยบายและแผนงานวิชาการเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของครูผู้สอนและตั้งงบประมาณสนับสนุนตามลำดับ

ผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา เช่น ชุมชน ผู้ปกครอง ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายวิธีมากที่สุด รองลงมา คือ ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอน/วิธีการสอนและนวัตกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย และส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการเผยแพร่รูปแบบการสอน/วิธีการสอนและนวัตกรรมการเรียนรู้แก่หน่วยงานอื่น ที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา ตามลำดับ

ผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอน/วิธีการสอนและนวัตกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทุกระดับชั้น และเนื้อหาอื่น ๆ มากที่สุด รองลงมาคือ ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายวิธี สร้างเครือข่ายจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย สนับสนุนและส่งเสริมการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนที่เหมาะสมและเพียงพอ วางนโยบายและแผนงานวิชาการเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของครูผู้สอนและตั้งงบประมาณสนับสนุน ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน ให้การสนับสนุนและอนุญาตให้มีการดำเนินการในการทำกิจกรรมนอกห้องเรียนของนักเรียนตามความเหมาะสม และอำนวยความสะดวกแก่ครูผู้สอนในการติดต่อประสานงานเพื่อช่วยเหลือนักเรียนในการเก็บข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ และให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ ตามลำดับ

2. ผลการสังเคราะห์ข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ครูผู้สอน ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอน/วิธีการสอนและนวัตกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทุกระดับชั้น และเนื้อหาอื่น ๆ มากที่สุด รองลงมา คือ มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะ ในรูปแบบการสอน/วิธีการสอนและนวัตกรรมการเรียนรู้อย่างแจ่มแจ้ง กำหนดเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม ยืดหยุ่นเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาครบทุกด้านทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ เตรียมเอกสาร วัสดุอุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนให้พร้อม เพียงพอ หลากหลาย และปรับปรุงให้

ทันสมัย ชี้แจง แนะนำ อธิบายเพิ่มเติมให้ผู้เรียนเข้าใจในรูปแบบการสอน/วิธีการสอนและนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ดำเนินการกับผู้เรียน ดูแล ช่วยเหลือ แนะนำผู้เรียนอย่างใกล้ชิด ยิ้มแย้มแจ่มใส และเป็นกัลยาณมิตร จัดกิจกรรมการเรียนรู้ผสมผสานหลากหลายวิธี ศึกษาผู้เรียนรายบุคคล คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดบรรยากาศในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ และใกล้ชิดกับสภาพจริง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนกล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น ฝึกการอยู่ร่วมกันแบบประชาธิปไตย จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน ทั้งด้านความสามารถระดับชั้น และวัย และอื่น ๆ ตามลำดับ

ผู้เรียน/นักเรียน ควรลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองมากที่สุด รองลงมา คือ กล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ฝึกการอยู่ร่วมกันแบบประชาธิปไตย ตั้งใจศึกษา ค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนด้วยความกระตือรือร้น รับผิดชอบทั้งในผลงานของตนเองและของกลุ่ม และกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ความเป็นตัวแทนและความพอเพียงของงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์

เมื่อพิจารณาความเป็นตัวแทนของงานวิจัยทั้ง 96 เล่ม เป็นงานวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่ตั้งแต่ ปีพ.ศ. 2549 – 2556 และกระจายตามมหาวิทยาลัยทั้ง 20 แห่ง ขอบข่ายของงานวิจัยครอบคลุมเรื่องคุณภาพผู้เรียน โดยมีปัจจัยด้านรูปแบบการสอน/วิธีการสอน และนวัตกรรมการเรียนรู้ ส่งอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียน รวม 4 กลุ่ม บริบทของการวิจัยประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา แบบแผนการวิจัยมีตั้งแต่แบบแผนการทดลองแบบมีกลุ่มควบคุม ไปจนถึงแบบแผนการทดลองแบบไม่มีกลุ่มควบคุม กล่าวได้ว่าลักษณะเนื้อหาและปริมาณของงานวิจัยมีความเป็นตัวแทนของประชากรงานวิจัยด้านคุณภาพผู้เรียน เมื่อพิจารณาความพอเพียงของงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ด้านหน่วยการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) การวิจัยครั้งนี้มีหน่วยการวิเคราะห์ข้อมูล ระดับเล่างานวิจัยเฉพาะงานวิจัยเชิงปริมาณเท่ากับ 96 เล่ม และมีหน่วยการวิเคราะห์ข้อมูลระดับคุณภาพชุดการทดสอบสมมุติฐานทั้งแบบชุดการทดสอบเปรียบเทียบ ถึง 636 ค่า จำนวนหน่วยการวิเคราะห์นับว่ามากพอสำหรับการวิเคราะห์สถิติขั้นสูงทุกชนิด (Hair and others 2006 : unpagged, อ้างถึงใน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2552 : 40) มีขนาดกลุ่มตัวอย่างรวมกันทั้งหมดเท่ากับ 6,628 คน นับว่าเป็นกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ที่เป็นตัวแทนที่พอเพียงของเอกภพ (Universe) หรือประชากรของกลุ่มประชากร (Population of Population) ในการสังเคราะห์งานวิจัยให้ได้ข้อค้นพบจากการสังเคราะห์ที่น่าเชื่อถือได้

2. คุณภาพของงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์

งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ส่วนใหญ่มีคุณภาพระดับปานกลางถึงดีมาก โดยส่วนใหญ่งานวิจัยจะใช้การออกแบบงานวิจัยแบบเปรียบเทียบ ใช้วัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อเปรียบเทียบ เครื่องมือมีคุณภาพระดับดีเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งทำให้งานวิจัยมีคุณภาพในระดับค่อนข้างสูง และส่วนใหญ่ใช้สถิติในการวิเคราะห์งานวิจัยเป็นสถิติประเภท T-test Independent ซึ่งทำให้งานวิจัยมีคุณภาพในระดับค่อนข้างสูง

3. กระบวนการในการสังเคราะห์งานวิจัยด้วยการวิเคราะห์ห่อภิมาณในครั้งนี้ ดำเนินงานโดยผู้วิจัยที่ทำงานเป็นรายบุคคล แต่ผู้ร่วมวิจัยในทำนองเดียวกัน คนละประเด็น สามารถปรึกษากันได้และมีอาจารย์ที่ปรึกษาคอยให้คำชี้แนะ จึงไม่มีปัญหาความไม่คงเส้นคงวาในการลงรหัสตัวแปรและการรวบรวมข้อมูล และเพื่อป้องกันปัญหาอื่นที่จะเกิดขึ้นได้ ผู้วิจัยได้ใช้มาตรการป้องกัน 3 มาตรการ คือ 1) ร่วมปรึกษารายงานผลการบันทึกข้อมูล ผลการลง

รหัสข้อมูล และผลการรวมไฟล์ข้อมูล โดยมีการดำเนินการทุกสัปดาห์ เพื่อให้กระบวนการดำเนินงานเป็นแบบเดียวกัน

2) การตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างการดำเนินงานของนักวิจัยแต่ละคน ได้แก่ การเปรียบเทียบความแตกต่างในการบันทึกข้อมูลและลงรหัสข้อมูลจากงานวิจัยของแต่ละคน และการคำนวณหาดัชนีความสอดคล้องภายในระหว่างผลการประเมินคุณภาพงานวิจัย

3) การสอบทานไฟล์ข้อมูลเป็นระยะ ๆ และการตรวจสอบผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการหลายแบบ ทำให้มั่นใจได้ว่าการวิเคราะห์ห่อหุ้มกันครั้งนี้จะไม่เกิดปัญหา เนื่องจากผู้วิจัยใช้กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีความทันสมัย สามารถตอบคำถามวิจัยได้ละเอียดลึกซึ้ง โดยใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูล 5 แบบ คือ 1) การวิเคราะห์ด้วยสถิติบรรยาย นำเสนอผลการแจกแจงความถี่ของดัชนีมาตรฐานในรูปตาราง รวมทั้งค่าสถิติเบื้องต้นของค่าดัชนีมาตรฐานให้เห็นลักษณะการแจกแจงว่าใกล้เคียงกับโค้งปกติ การวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัย รวมทั้งการหาค่าสถิติพื้นฐานให้เห็นลักษณะการแจกแจงของตัวแปรเหล่านี้ด้วย 2) การวิเคราะห์ตารางไขว้ (Crosstabs) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะงานวิจัยกับคุณภาพงานวิจัยและดัชนีมาตรฐานเป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น 3) การวิเคราะห์ความแปรปรวนและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เพื่อตอบคำถามการวิจัยว่าดัชนีมาตรฐานที่วัดในรูปขนาดอิทธิพลแตกต่างกันตามตัวแปรกำกับอย่างไร รวมทั้งการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่เพื่อให้ทราบประสิทธิผลของตัวแปรจัดกระทำหรือตัวแปรอิสระที่มีต่อคุณภาพงานวิจัยและมีต่อคุณภาพผู้เรียน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงงานวิจัยและปรับปรุงคุณภาพผู้เรียน 4) การวิเคราะห์รวมกลุ่มขนาดอิทธิพล แยกตามประเภทตัวแปรกำกับ ตามวิธีของ Hunter and Schmidt (1990) เพื่อตอบคำถามว่าตัวแปรกำกับแต่ละค่าทำให้ค่าขนาดอิทธิพลแตกต่างกัน คล้ายคลึงหรือแตกต่างกันอย่างไร ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จะนำไปสู่การกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 5) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของโมเดลคุณภาพการศึกษาด้วยการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) เพื่อประมาณค่าขนาดอิทธิพลที่มีต่อคุณภาพผู้เรียน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดสอดคล้องกันโดยผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในส่วนที่เป็นสถิติวิเคราะห์ขั้นสูง ให้ผลการวิเคราะห์ที่ลงรายละเอียด บอกขนาดของอิทธิพลทำให้ข้อค้นพบที่ได้นำไปสู่การเสนอแนะด้านการพัฒนาได้อย่างชัดเจน

4. ผลการวิเคราะห์ห่อหุ้มกัน

ประเด็นแรก ข้อจำกัดของผลวิเคราะห์ห่อหุ้มกันครั้งนี้ยึดกรอบแนวคิดจากทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์โดยมีปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน รวม 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มตัวแปรนวัตกรรม การเรียนการสอน 2) กลุ่มตัวแปรรูปแบบการสอน/วิธีการสอน 3) กลุ่มตัวแปรการจัดการเรียนรู้ 4) กลุ่มตัวแปรเทคนิคการเรียนการสอน

ประเด็นที่ 2 ผลการวิเคราะห์มีความหลากหลายและลุ่มลึกตามหลักการวิเคราะห์ห่อหุ้มกัน มากกว่าผลรวมของผลงานวิจัยทุกเรื่องที่น่ามาสังเคราะห์ เพราะผลการวิจัยแต่ละเรื่องให้ค่าขนาดอิทธิพล อันเป็นข้อค้นพบจากงานวิจัยเท่านั้น แต่ผลการวิเคราะห์ห่อหุ้มกันนอกจากจะให้ค่าสรุปของค่าขนาดอิทธิพลจากงานวิจัยทุกเรื่องแล้วยังให้เงื่อนไข (Condition) หรือข้อค้นพบเกี่ยวกับอิทธิพลของตัวแปรกำกับ (Moderating Variables) ว่าค่าขนาดอิทธิพลเหล่านั้นแตกต่างกันเนื่องมาจากตัวแปรกำกับที่เป็นคุณลักษณะงานวิจัยอะไรบ้าง และข้อค้นพบเกี่ยวกับอิทธิพลของตัวแปรกำกับนี้ไปสู่สารสนเทศเกี่ยวกับอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปรับและตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปรตามด้วย เมื่อพิจารณาข้อค้นพบที่ได้จากผลการสังเคราะห์งานวิจัยด้วยการวิเคราะห์ห่อหุ้มกันในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่าจากงานวิจัยเชิงปริมาณที่น่ามาสังเคราะห์รวม 96 เล่ม ให้ค่าขนาดอิทธิพล 636 ค่า การสังเคราะห์งานวิจัยด้วยการวิเคราะห์ห่อหุ้มกันที่ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้น (SEM) นี้ นับวันจะแพร่หลายมากขึ้น เนื่องจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลให้ข้อค้นพบจากผลการสังเคราะห์งานวิจัยที่มีความสมบูรณ์แล้วยังสามารถตรวจสอบทฤษฎีได้ว่ามีความตรง (Valid) ได้ด้วย จากการเปรียบเทียบความคล้ายคลึงระหว่างกระบวนการ

วิเคราะห์ข้อมูลด้วย การวิเคราะห์ห่อภิมาณและการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้น (SEM Analysis) แสดงให้เห็นว่ากระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งสองแบบมีความคล้ายคลึงกัน จึงสามารถดำเนินการวิจัยโดยใช้แนวทางการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างในการวิเคราะห์ห่อภิมาณ และเรียกวิธีการใหม่นี้ว่า การวิเคราะห์ห่อภิมาณอิงโมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้น (SEM Based Meta-analysis)

ประเด็นที่สาม ขอบข่ายของข้อค้นพบจากการวิเคราะห์ห่อภิมาณที่เป็นการวิเคราะห์ตัวพยากรณ์ที่ดีเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียน แยกตามรูปแบบการสอน/วิธีการสอน และนวัตกรรมการเรียนรู้ พบว่ารูปแบบการสอน/วิธีการสอน และนวัตกรรมการเรียนรู้ ทั้ง 4 กลุ่ม สามารถทำนายค่าขนาดอิทธิพลได้ร้อยละ 21.897 มีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.468 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาระดับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจากค่าขนาดอิทธิพลในรูปคะแนนมาตรฐาน ที่พบว่า รูปแบบการสอน/วิธีการสอนและนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนมีระดับการพัฒนาอยู่ในระดับมากที่สุด คือ กลุ่มตัวแปร “เทคนิคการเรียนการสอน” แสดงว่ารูปแบบการสอน/วิธีการสอนและนวัตกรรมการเรียนรู้ ทั้ง 4 กลุ่ม ส่งผลให้คุณภาพผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เกิดการพัฒนาทั้งในด้านความรู้ ด้านทักษะ/กระบวนการ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ประเด็นที่สี่ ขอบข่ายข้อค้นพบจากการวิเคราะห์ห่อภิมาณที่เป็นการสังเคราะห์ข้อเสนอแนะด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เป็นข้อเสนอแนะจากระดับนโยบายสู่ระดับการปฏิบัติ ซึ่งทุกฝ่ายควรร่วมมือกันอย่างจริงจังเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ดังที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) โดยมีวิสัยทัศน์ให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพภายในปี 2561 จะต้องมีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบใน 3 ประเด็นหลักคือ การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทย เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนในการบริหารและการจัดการศึกษาภายใต้กรอบ 4 ประการ คือ การพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ การพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษายุคใหม่และแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 หน่วยงาน/บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาควรเร่งส่งเสริมการผลิตงานวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่ใช้การออกแบบงานวิจัยแบบประเมิน วิจัยและพัฒนาเพิ่มมากขึ้น

1.2 หน่วยงาน/บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ควรมีการเผยแพร่แนวคิด หลักการในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยการส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนให้เป็นไปตามบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ โดยเน้น รูปแบบการสอน/วิธีการสอนและนวัตกรรมการเรียนรู้ (1) “นวัตกรรมการเรียนการสอน” (2) “รูปแบบการสอน/วิธีการสอน” (3) “การจัดการเรียนรู้” และ (4) “เทคนิคการเรียนการสอน”

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการสังเคราะห์เปรียบเทียบงานวิจัยในสาขาวิชาอื่น ๆ เพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางขับเคลื่อนการจัดการศึกษาต่อไป

2.2 ควรศึกษาตัวแปรด้านอื่นๆ เช่น ทักษะการคิด ทักษะการสร้างความรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ความมีวินัย จิตสาธารณะและคุณธรรมจริยธรรมจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมทั้งระบบ

บรรณานุกรม

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553.

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2555.

นงลักษณ์ วิรัชชัย. การวิเคราะห์ทอิกิมาน (Meta-analysis). กรุงเทพฯ: นิธิแอดเวอร์ไทซิง, 2542.

นงลักษณ์ วิรัชชัย และคนอื่น ๆ. การสังเคราะห์งานวิจัยด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ระหว่างปี 2546-2552 ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. กรุงเทพฯ: ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553.

เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. รายงานการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาไทย :

การวิเคราะห์ทอิกิมาน (Meta-analysis). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.

Hunter, J. E and F. L. Schmidt. *Methods of Meta-Analysis*. Newbury Park: Sage Publications, 1990.